

Timo Kaisanlahti – Jarmo Leppiniemi – Raili Leppiniemi

TILINPÄÄTÖKSEN TULKINTA

Alma Talent
Helsinki 2017

5., uudistettu painos

© Copyright 2017 Alma Talent Oy ja tekijät

Kansi: Sirpa Puntti

Taitto: NotePad, www.notepad.fi

ISBN 978-952-14-3247-7

ISBN 978-952-14-2372-7 (verkkopalvelu)

BALTO print, Liettua 2017

Anna palautetta: protoimitus@almamedia.fi

Sisälllys

Johdanto	11
1 Mistä on kysymys	15
1.1 Tilinpäätös ja toimintakertomus – mistä ne kertovat	15
1.2 Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen hyödyntäminen	21
1.3 Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen saatavuus	25
1.4 Miten tilinpäätöstä ja toimintakertomusta luetaan	28
2 Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sisältö	37
2.1 Mitä tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta saa selville	37
Mitä tase kertoo	38
Saneeraustoimet	40
Mitä tuloslaskelma kertoo	42
Mitä rahoituslaskelma kertoo	44
Mitä liitetiedot kertovat	44
Mitä toimintakertomus kertoo	45
Tase-erittelyiden rooli	47
2.2 Yritysten välinen vertailu ja yrityksen kehityksen seuraaminen	47
Erot laskentaperusteissa	50
2.3 Tilintarkastuskertomuksen hyväksikäyttö	53
3 Miten tasetta, tuloslaskelmaa ja rahoituslaskelmaa luetaan	57
3.1 Johtopäätösten ja arvioiden tekeminen	57
3.2 Esimerkki tilinpäätöksen lukemisesta	59
3.3 Taseen lukeminen	76
Vastaavat	77
Aineettomat hyödykkeet	78

	Aineelliset hyödykkeet	80
	Sijoitukset	82
	Vaihto-omaisuus	84
	Vaihtuvien vastaavien saamiset	87
	Rahoitusarvopaperit	89
	Rahat ja pankkisaamiset	90
	Vastattavaa	91
	Oma pääoma	92
	Tilinpäätössiirtojen kertymä	96
	Pakolliset varaukset	97
	Vieras pääoma	100
3.4	Tuloslaskelman lukeminen	103
	Liikevaihto	104
	Valmistus omaan käyttöön	107
	Liiketoiminnan muut tuotot	108
	Ostot: Materiaalit ja palvelut	109
	Varastojen muutokset	110
	Henkilöstökulut	112
	Poistot ja arvonalentumiset	114
	Liiketoiminnan muut kulut	120
	Rahoitustuotot ja -kulut	121
	Tilinpäätössiirrot	122
	Verot	124
	Toimintokohtainen tuloslaskelma: hankinnan ja valmistuksen kulut	125
	Toimintokohtainen tuloslaskelma: myynnin ja markkinoinnin kulut	126
	Toimintokohtainen tuloslaskelma: hallinnon kulut	126
3.5	Rahoituslaskelman lukeminen	127
	Liiketoiminnan rahavirta	127
	Investointien rahavirta	128
	Rahoituksen rahavirta	128
	Rahoituslaskelman tunnusluvut	129
4	Mitä toimintakertomuksesta saa selville?	130
4.1	Rakenteen selkeys sekä ymmärrettävyys	131
4.2	Kuvaus toiminnan kehittymisestä ja tuloksellisuudesta	132
4.3	Tulos	132
4.4	Kuvaus taloudellisesta tilanteesta	134
4.5	Kuvaus merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	136
4.6	Taloudelliset tunnusluvut	138

4.7	Henkilöstö	139
4.8	Ympäristötekijät	141
4.9	Muut tärkeät seikat	143
4.10	Tiedot olennaisista tapahtumista tilikauden päättymisen jälkeen	146
4.11	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	147
4.12	Selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta	149
4.13	Tiedot sivuliikkeistä	151
4.14	Informaatio käypään arvoon merkityistä rahoitusvälineistä	151
4.15	Tiedot omien osakkeiden ja osuuksien hankinnoista ja luovutuksista	151
4.16	Muussa lainsäädännössä edellytetty toimintakertomusinformaatio	152
4.17	Osakeyhtiön toimintakertomus	152
	Voitonkäyttöesitys	153
4.18	Asunto-osakeyhtiön toimintakertomus	153
4.19	Osuuskunnan toimintakertomus	154
5	Tunnusluvut	155
5.1	Toiminnan laajuus, yrityksen koko, aikasarjavertailu	156
	Liikevaihto, liikevaihdon muutos	158
	Myyntikate	158
	Laskutus	159
	Tilauskanta	161
	Käyttökate	162
	Taseen loppusumma	162
	Jalostusarvo	163
	Henkilöstömäärä	163
	Markkinaosuus	164
	Muut mittarit	165
5.2	Toiminnan laatu	166
	Vuokraustoiminta	166
5.3	Kannattavuus	168
	Voittoprosentit	168
	Pääoman tuottoprosentti	169
	Oman pääoman tuottoprosentti	170
	Sijoitetun pääoman tuottoprosentti	173
5.4	Tehokkuus	178
	Johdon suoriutuminen	178
	Henkilöstön tehokkuus	180
	Taseen hallinta	180

5.5	Maksuvalmius	182
	Quick ratio ja Current ratio	187
	Kiertoaika-tunnusluvut	189
	Vaihto-omaisuuden kiertoaika	190
	Myyntisaamisten kiertoaika	190
	Ostovelkojen kiertoaika	191
	Rahoituksen joustavuus	191
5.6	Vakavaraisuus	193
	Omavaraisuusaste, velkaantumisaste ja gearing	196
	Velkaantumisaste	196
	Omavaraisuusaste	197
	Gearing	199
	Toiminnallinen vakavaraisuus, tulorahoituksen riittävyys . .	199
	Vakavaraisuus johdon ohjausjärjestelmässä	203
5.7	Henkilöstö, toimintaympäristö	204
	Henkilöstö	204
5.8	Rahavirtalaskelmat	205
	Kassavirtalaskelma	207
	Myynnin kassatulot	207
	Juoksevat kassamenot	209
	Kassajäämä IA	211
	Muut kassatulot	211
	Kassajäämä IB	212
	Voitonjaon ja rahoituksen kassamenot	212
	Kassajäämä II, kannattavuuden nollaraja	213
	Nettoinvestointien kassamenot	213
	Kassajäämä III	214
	Likviditeettireservin muutos	214
	Kassajäämä IV	216
	Yritykseen sijoitetun pääoman muutos	216
	Kassavirtalaskelma	217
	Kassavirtalaskelman hyväksikäyttö	217
	Meno-tulovirtalaskelma	220
	Meno-tulovirran hyväksikäyttö	221
	Käyttöpääomavirtalaskelma	222
	Käyttöpääomavirtalaskelman hyväksikäyttö	222
6	Erityissovelluksia	224
6.1	Markkinaperusteiset tunnusluvut	224
	Efektiivinen osinkotuotto	224
	P/E-luku	225
	Peg-luku	226

P/S-luku	227
P/B-luku	228
Beta-kerroin	228
Alfa-kerroin	229
6.2 Konkurssin ennakointi	229
Yhdistelmätunnusluku, Prihtin z-tunnusluku	230
6.3 Kriisiyrityksen erityispiirteet, ongelmatilanteet	232
6.4 Yrityksen arvon määrittäminen	235
Substanssiarvo ja tuottoarvo	237
6.5 Benchmarking, vertailu	245
6.6 Balanced scorecard, tasapainotettu mittaristo	247
6.7 Inflaatiolaskenta	248
Kirjallisuus	251
Asiahakemisto	252

